

Recomandările Consiliului Național al Elevilor cu privire la funcționarea Agenției Române de Asigurare a Calității în Învățământul Preuniversitar

I. Introducere

Recent, Ministerul Educației a lansat o propunere pentru reformarea Agenției Române de Asigurare a Calității în Învățământul Preuniversitar, ca urmare a unei dezbateri publice organizate în data de 27 decembrie 2021.

Proiectul nu aduce o schimbare de fond, mult așteptată a instituției, ci reprezintă, prin viziunea Consiliului Național al Elevilor, un mod de înlăturare al experților în evaluare și acreditare din Consiliul ARACIP, forul colectiv de conducere al agenției, care este, printre altele, responsabil de transmiterea propunerilor de oferire/ridicare a autorizațiilor către Ministerul Educației. Considerăm că este elementar ca în contextul în care se discută tot mai des despre reforme educaționale, care vin odată cu implementarea proiectului „România Educată”, ARACIP trebuie să aibă parte de o reformă reală, dar, mai ales, responsabilă și să nu devină victima unui atac la independența acesteia, venit din partea entităților care reprezintă, de fapt, beneficiarii serviciilor oferite de ARACIP, fiind astfel creat un puternic conflict de interese.

De aceea, ne dorim ca acest document, un plan de reformă al Agenției Române de Asigurare a Calității în Învățământul preuniversitar, redactat din perspectiva elevilor, să reprezinte un prim pas pentru a aduce schimbarea mult dorită în procesul de asigurare a calității în școlile din România și, în același timp, un punct de plecare pentru ca agenția să devină complet autonomă din punct de vedere decizional.

Biroul executiv al Consiliului Național al Elevilor

II. Componenta Consiliului ARACIP

Consiliul ARACIP reprezintă forul colectiv de conducere al instituției care este responsabil, printre altele, de aprobarea propunerilor de oferire/ridicare a autorizațiilor pentru școli, care sunt ulterior transmise Ministerului Educației. La acest moment, acest organism este format exclusiv din experți în evaluare și acreditare.

În forma propusă de Ministerul Educației, Consiliul ARACIP ar fi format din doar 6 experți care își desfășoară activitatea în cadrul agenției, restul de 9 membri permanenți cu drept de vot fiind persoane fără experiență în evaluarea și acreditarea unităților de învățământ preuniversitar. O astfel de componență, în care persoanele fără expertiză în domeniul de activitate al instituției dețin majoritatea de care au nevoie pentru luarea unor decizii deosebit de importante reprezintă un mod de înlăturare al profesioniștilor din cadrul Consiliului.

Totodată, trebuie remarcat faptul că prezența reprezentanților Ministerului Educației și ai Asociației Școlilor Private în Consiliul ARACIP reprezintă un vădit conflict de interese, beneficiarii serviciilor agenției devenind în același timp și cei care decid ce unități de învățământ primesc sau nu acreditarea.

În acest sens, Consiliul Național al Elevilor solicită Ministerului Educației modificarea proiectului hotărârii de guvern privind aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a ARACIP, astfel încât dreptul de vot în cadrul Consiliului să revină **exclusiv experților în evaluare a calității**, care își desfășoară activitatea în cadrul Agenției. Atât reprezentanții Ministerului Educației, cât și partenerii de dialog social (reprezentanții elevilor, ai părinților, ai salariaților din învățământ și ai Asociației Școlilor Private), cât și partenerii instituționali (reprezentanți ai Ministerului Afacerilor Interne și ai Ministerului Apărării Naționale) ar trebui să fie prezenți în

Consiliul ARACIP doar cu statut de **observator**. O astfel de modificare este imperioasă în contextul actual, acesta fiind singurul mod prin care instituția să își poată păstra autonomia decizională și se poate delimita de orice ingerințe ale factorului politic sau de influențe ale unor persoane fără competență în evaluarea și asigurarea calității.

III. Comisiile consultative ale ARACIP

La nivelul Agenției Române de Asigurare a Calității în Învățământul Preuniversitar, se pot constitui comisii consultative, ale căror atribuții sunt legate de dezbaterile proiectelor de acte normative emise de instituție. Considerăm necesară extinderea responsabilităților acestor comisii, în așa fel încât ele să poată deveni organismele care propun Consiliului ARACIP soluții la problemele cele mai des întâlnite în teritoriu.

În același timp, aducem în vedere faptul că din comisiile consultative ar trebui să poată face parte inclusiv persoanele care au statut de observator în cadrul Consiliului, în speță reprezentanți ai elevilor și ai sindicatelor din învățământ, cât și persoane desemnate de organizațiile neguvernamentale cu activitate relevantă în sfera educației, care să contribuie la activitatea instituției, prin propunerea de politici care pot fi adoptate la nivelul ARACIP și care, odată implementate, ar putea conduce la o creștere a calității în întregul sistem de învățământ preuniversitar din România.

Mai mult decât atât, subliniem necesitatea ca observatorii din cadrul Consiliului ARACIP, cât și ceilalți membri ai comisiilor consultative ale agenției să participe la evaluările externe demarate de evaluatorii instituției și colaboratorii externi ai acesteia, în baza unor protocoale de colaborare stabilite între respectivele entități și ARACIP. În acest mod, vom putea implica activ în procesul de evaluare și asigurare a calității toți factorii relevanți din sistemul de învățământ, punând accent pe problemele reale cu care fiecare categorie în parte se confruntă din punct de vedere al calității procesului instructiv-educativ.

IV. Asigurarea calitatii

Deși ARACIP a fost înființat cu multă vreme în urmă, realitatea din teritoriu ne arată faptul că modul în care aceasta a activat de-a lungul timpului nu a fost unul eficient. Drept dovadă, la acest moment, există peste o mie de unități de învățământ cu personalitate juridică care nu au fost supuși evaluărilor externe demarate de Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Preuniversitar.

Problematika asigurării calității este una mult mai complexă de atât, standardele de calitate și indicatorii de performanță nefiind întotdeauna obiectivi, astfel evaluatorii externi, care de multe ori nici măcar nu beneficiază de formare inițială și continuă în domeniul asigurării calității, fiind nevoiți să verifice muniți de documente în loc să analizeze modul în care comunitatea școlară își desfășoară activitatea și cât de calitative sunt, în fond, serviciile oferite.

Mai mult decât atât, multe din problemele cu care învățământul românesc se confruntă din punct de vedere al calității au ajuns deja probleme sistemice, care, din păcate, se perpetuează. ARACIP ar trebui să treacă dincolo de responsabilitatea de a asigura organizarea evaluării externe și ar trebui să vină în sprijinul unităților de învățământ preuniversitar cu sfaturi referitoare la cum pot fi rezolvate cele mai des întâlnite probleme și, în același timp, să asigure oportunități de formare atât pentru evaluatorii externi

În acest sens, Consiliul Național al Elevilor formulează următoarele propuneri, menite să asigure o ridicare a unităților de învățământ la cele mai ridicate standarde de calitate, dar care, în același timp, ar duce la eficientizarea activității ARACIP:

- stabilirea unor criterii de evaluare realiste și a unor standarde de performanță obiective;
- redactarea anuală a unui raport privind asigurarea calității în învățământul preuniversitar, care să prezinte atât rezultatele evaluărilor externe desfășurate pe parcursul unui an școlar, cât și propunerile pe care ARACIP le face pentru a asigura respectarea standardelor de performanță impuse. Ulterior, acest raport ar trebui să fie inclus în Raportul privind starea învățământului preuniversitar, realizat anual de către Ministerul Educației;
- impunerea obligativității școlilor de a solicita evaluările externe ale ARACIP la fiecare 5 ani;
- organizarea, cel puțin anual, a unor sesiuni complexe de formare pentru evaluatorii externi ai ARACIP și pentru membrii comisiilor de evaluare și acreditare a calității de la nivel școlar.

V. Managementul ARACIP

La momentul actual, persoana responsabilă de coordonarea activității Agenției Române de Asigurare a Calității în Învățământul Preuniversitar este președintele ARACIP, care ar trebui să fie numit prin ordin al ministrului educației, în baza votului Consiliului. În propunerea de reformă pe care Ministerul Educației a lansat-o, se oferă posibilitatea unei persoane de a avea cel mult două mandate **complete** de președinte. Astfel, o persoană responsabilă de conducerea ARACIP care își finalizează mandatul de 4 ani înainte de termen va putea fi numită din nou în funcție, fără a se lua în calcul perioada în care a ocupat funcția, intervenind interpretarea conform căreia mandatul nu a fost unul complet și, implicit, nu poate fi luat în calcul la numărătoare.

Consiliul Național al Elevilor consideră inoportună o astfel de modificare, ținând cont de faptul că ea poate să promoveze fenomene toxice în cadrul instituției, putând duce la monopolizarea funcției de către o persoană favorabilă Ministerului Educației, capacitățile respectivei persoane putând fi contestate.

Pentru a asigura un management eficient al ARACIP, Consiliul Național al Elevilor aduce în vedere următoarele propuneri și recomandări, care ar trebui incluse într-un nou proiect de reformă administrativă a instituției:

- organizarea unui concurs complex și transparent pentru ocuparea funcției de președinte al ARACIP;
- eliminarea sintagmei „**mandate complete**” și revenirea la forma inițială;
- eliminarea dreptului de vot al reprezentanților Ministerului Educației și ai Asociației Școlilor Particulare în Consiliul ARACIP;

- divizarea actualului Consiliu ARACIP în două structuri - Consiliul de Administrație (format din președinte, secretar general, reprezentanți ai Ministerului Educației și directorii direcțiilor generale din cadrul ARACIP), care să fie responsabil de luarea deciziilor administrative de la nivelul instituției și Consiliul de Acreditare și Autorizare (format exclusiv din experți în evaluare și acreditare), ale cărui atribuții să se rezume strict la analizarea oportunității oferirii/ridicării autorizațiilor pentru școli;